

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2008 йил, 22 январь, СЕШАНБА

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 15 (11.076)

Баҳоси эркин нарҳда

XXI АСР САДОСИ
БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН
СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Самарқанд шаҳрида Бухоро, Навоий, Самарқанд вилоятлари ҳокимлари ўринбосарлари, маънавий-маърифий ишлар бўйича ёрдамчилари, туман ва шаҳар ҳокимларининг давра суҳбати шаклидаги минтақавий ўқув-семинари бошланди.

● Жиззах вилоятининг Арнасой туманидаги тадбиркор, фаол ёшлар 2008 йилда маҳаллаларни обод масканга айлантириш ташаббуси билан чиқдилар. Жорий йилда мавжуд 10 та сувдан фойдаланувчилар уюшмасида 10 гектардан ошмиқ майдонда боғ яратилади. Айни кунларда корхона-ташкilotлар, фермер хўжаликлари ёрдамида маҳаллаларда ободонлаштириш ишлари бошлаб юборилган. Ариқ-зовурлар тозаланиб, сув иншоотлари таъмирланяпти. Кўчат экилади-ган ерлар кўкламга тайёрлаб қўйилмоқда.

● Қашқадарё вилояти Ёшлар марказида «Балли, йигитлар» кўрик-танлови ўтказилди.

● Минтақа темир йўл ҳаракатини яхшилаш борасида катта қулайликлар яратган «Қарши-Тошкент-Қарши» тезорар йўналишида йўловчиларга янада кўпроқ қулайликлар яратиш мақсадида янги иш жадвали жорий этилди. Яъни, эндиликда йўловчилар ҳафтасига беш марта мазкур йўналиш бўйича қатнашлари мумкин.

● «Камолот» ЁИХ Тошкент вилояти бўлими ёшлар камолоти йўлида яна бир хайри ишга қўл урди. Қисқа фурсатда вилоятнинг турли шаҳар ва туманларида таркибида компьютер саводхонлиги, чорвачилик, галлачилик, мева-сабзавотчилик, ёш оила тўғараклари мавжуд бўлган 9 та ёшлар ижтимоий хизматлар марказини ташкил этди.

● «Қизилқумцемент» акциядорлик жамияти яқинидаги Тилло тоғ бағрида диабаз-пироксемит хомашёси топилди. Бу маъдан қонида темир элементининг кўплиги маҳсулот сифатининг ошишида замин яратади. Эндиликда мазкур топилма цемент ишлаб чиқаришда кенг қўлланилиб, унинг четдан келтирилишига барҳам беради.

● Самарқанд шаҳрида вилоят соғлиқни сақлаш тизими ходимларининг бир ҳафталик ўқув-семинари бўлиб ўтди.

● Фаллаоролда қуриб битказилган «Лалмикор» дехқон бозори қишлоқ кўрғига айланди. Бозордаги тўртта савдо павильонида 160 савдо ўрни, 15 та дўкон, бир қатор маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари мавжуд бўлиб, унинг қурилишига хомийлар томонидан 110 миллион сўм маблағ сарфланди.

● Андижонда «Йилнинг кашф этилган ёшлари» кўрик-танлови бўлиб ўтди. «Андижоннома» ва «Андижанская правда» газеталари тахририяти ҳамда «Камолот» ЁИХ вилоят бўлими ҳамкорлиқда ташкил этган мазкур танловда энг илғор ва ташаббускор ёшларнинг олти нафари голиб деб топилди.

ЖАҲОНДА

● Сербияда бўлиб ўтган Президент сайловларида ҳеч бир номзод биринчи турда галаба қозона олмади, яъни, талаб этилган 50 фоиздан кўп овоз ололмади. Эндиликда сайловнинг иккинчи тури 3 февраль кунини ўтказилади.

● Афғонистон хавфсизлигига кўмаклашувчи халқаро қучлар мамлакат шимолидаги Балх, Жазужон, Саманган ва Сара-Пул музофотларида «Қишки кийим» номли инсонпарварлик сай-ҳаракатларини амалга оширди. Ушбу операцияни ўтказишдан мақсад, қаҳратон қишнинг аччиқ изғиринидан ва очликдан жабр кўраётган болаларга инсонпарварлик ёрдами беришидир.

● Фаластиннинг Ғазо сектори аҳолиси бир неча кундан буён электр энергияси инкирозидан қийналмоқда. Ушбу инкироз секторда ёқилги етишмаслиги оқибатида юзага келган. Яъни бунга «Хамас» радикал ҳаракатининг ҳаракатларидан норози бўлган Исроил ҳарбийлари томонидан Ғазога озик-овкат, ёқилги етказиб берувчи асосий назорат пунктининг ёпиб қўйилиши сабаб бўлган.

● Сомали пойтахти Могадишода президент қароргоҳига экстремист исёнчилар томонидан ҳужум уюштирилди. Қароргоҳга 5 та миномёт орқали зарба берилган. Бу вақтда мамлакат бош вазири Нур Ҳасан Ҳусайн қароргоҳда бўлган. Исёнчилар айнан Могадишони экстремистлардан тозалаган бош вазирга қарши суиқасд уюштиришни кўзлашгани айтилмоқда.

● Еврокомиссия Исроилни Ғазо секторига ёнилги етказиб беришни тиклашга чақирди.

● Лос-Анжелисдан 75 километр жануби шарқда осмонда иккита енгил самолёт тўқнашиб кетиши натижасида 3 киши, самолёт парчаларининг йўлда ҳаракатланаётган автомобиль устига келиб тушиши оқибатида эса яна бир киши ҳаётдан қўз юмган.

● Крим ярим оролида парранда гриппи қайд этилди. Шу сабабдан маҳаллий паррандачилик фермаларидан бирида 25 мингга яқин товук йўқ қилинди. Хозирда ушбу ҳудудда ёввойи қушларни овлаш ман этилди.

● Германиянинг Франкфурт шаҳридан 109 йўловчи билан парвозни амалга ошираётган «А320» аэробуси юзага келган носозлик туфайли Москвадаги «Шереметьево» аэропортига қўнишга мажбур бўлди.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Янгиликлар, воқеалар

Қисқа сатрларда

● **БУГУН** Хамза туманидаги «Тенгдош» маданият уйи қошидаги бичиш-тиқиш курси қатнашчилари иштирокида ўтказилган кўрик-танлов «Ораста қиз» деб номланди.

● **КАМОЛОТ** ЁИХ Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши ташаббуси билан ўтказилган хайрия тадбирида шаҳримиздаги меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари иштирок этишди.

● **ТОШКЕНТ** шаҳар Давлат солиқ инспекцияси ташаббуси билан уюштирилган тадбир солиқ тизимида амалга оширилаётган ислохотларни янада жадаллаштириш масалаларига бағишланди.

● **РЕСПУБЛИКА** Давлат санитария эпидемиология назорати маркази ташаббуси билан шифокорлар иштирокида грип хасталигининг аҳоли орасида тарқалишининг олдини олиш чораларига бағишланган тадбир ўтказилди.

● **БАДИЙ** академиянинг Марказий кўрғазмалар залида ёш рассомлар Ойзода Жуманиёзова ва Гулнора Раҳмоноваларнинг расмлар кўрғазмаси санъат илосмандлари эътиборига ҳавола этилди.

● **РЕСПУБЛИКА** Адлия вазирлиги қошидаги тадбиркорликни ҳимоя қилиш бошқармаси ташаббуси билан тадбиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг аҳамиятига бағишлаб ўтказилган тадбирда ҳуқуқшунослар, тадбиркорлар иштирок этишди.

● **ЎЗБЕКИСТОН** Республикаси Фанлар академияси қошидаги Иммунология институтида экспериментал иммунологияни ривожлантиришнинг долзарб масалаларига бағишланган илмий-амалий анжуман ўтказилди.

(Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Ахборот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан).

ТОШКЕНТ ФОТОСУРАТЛАР УЙИДА «МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНУР ВАТАН» МАВЗУИДАГИ ФОТО КЎРИК-ТАНЛОВИ ГОЛИБЛАРИНИ ТАҚДИРЛАШГА БАҒИШЛАНГАН МАРСОСИМ БЎЛИБ ЎТДИ.

Танловлар

«МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНУР ВАТАН»

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 15 йиллигига бағишлаб Ўзбекистон Бадий академияси ҳамда Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур ижодий беллашувда юртимизнинг барча минтақаларидан фотоижодкорлар иштирок этди.

Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси бошқаруви раиси Анвар Аҳмедов, Ўзбекистон Бадий академияси раиси Турсунали Қўзиёев Президентимиз Ислам Каримов раҳнамоллигида мамлакатимизда маҳаллаларнинг жамиятимиздаги мавқеини янада юксалтириш, асрлар давомида сайқал топиб келаётган ибратли анъана ва қадриятларини ўрганиш, тарғиб-ташвиқ этиш, моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилаётганини таъкидлади.

Айни пайтда миллий урф-одат ва анъаналаримизни асраб-авайлаш, ёш авлодни баркамол инсон этиб тарбиялаш, улар онги ва калбига эзгулик, бағрикенглик, меҳр-муруват каби олижаноб туй-

ликаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан қирққа яқин ижодкордан салкам икки юзга яқин ижодий иш келди.

Бош совринга «Маҳалла» газетаси фотомуҳбири Руслан Галиев «Маслаҳатчи, ёшларга ғамхўр» мавзусидаги туркум ишлари учун сазовор бўлди. Биринчи ўринга самарқандлик факрий фотожодкор Вазир Болотов «Донишманд» фотосари учун, иккинчи ўринга Ўзбекистон Бадий академияси аъзоси Рустам Шарипов «Маҳаллада тўй» ижодий иши учун, учинчи ўринга «Санъат» журнали бош муҳаррири Нодир Норматов «Кичик ошпаз» мавзусидаги ижодий иши учун лойиқ топилди. Голибларга диплом ва совғалар топширилди.

Назokat УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

М. ПИОНТЭК:

ЎЗБЕКИСТОН — ПОЛЬША ҲАМКОРЛИГИ ЯНГИ БОСҚИЧДА

ЎТГАН 2007 йилда ЎЗБЕКИСТОН ВА ПОЛЬША ЎРТАСИДАГИ САВДО ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАР ЯНГИ БОСҚИЧГА КИРДИ, ДЕСАК МУВОЛАҒА БЎЛМАЙДИ, — ДЕДИ ПОЛЬША ЭЛЧИХОНАСИНИНГ ИНВЕСТИЦИЯ ВА САВДО БЎЛИМИ БОШЛИГИ, ЭЛЧИХОНА МАСЛАҲАТЧИСИ МАРЭК ПИОНТЭК. — ИККИ ДАВЛАТ ЎРТАСИДАГИ ТОВАР АЙРИБОШЛАШ 609 МИЛЛИОН ДОЛЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТДИ. БУ 2006 ЙИЛДАГИГА НИСБАТАН 11 ФОИЗ КЎП ДЕМАКДИР.

М. Пионтэкининг таъкидлашича, Тошкентда Польша ва Ўзбекистон давлатлараро иқтисодий ҳамкорлик келишувининг имзоланиши ҳар икки давлат учун ҳам самарали бўлди. Бу ҳужжат икки давлат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш имконини беради. Ке-

лишувга биноан жорий йилдан иқтисодий муносабатлар бўйича Польша — Ўзбекистон ҳукуматлараро комиссияси қайта иш бошлайди. Икки давлат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни қўллаб-қувватлаш ва янада ривожлантиришга хизмат қилувчи мазкур комиссиянинг йиғилиши

жорий йилда Тошкентда бўлиб ўтади. Польша иқтисодиёт вазирлиги ўринбосари Марцино Королец бошчилигидаги делегациянинг Тошкентга ташрифи ҳам иқтисодий муносабатларнинг янада раванқ топишига замин яратди. Икки давлат иқтисодий ҳамкорли-

(Давоми 2-бетда).

ЁШЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ МАНФААТЛАРИ — МУҲОҒАЗАДА

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши раиси А.Алимов, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари кўмитаси раиси А.Саидов ва бошқалар мамлакатимизда аҳолининг салмоқли қисмини ташкил этадиган ёш авлоднинг ҳар томонлама етуқ ва баркамол шахслар этиб вояга етказиш, йигит-қизларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоялаш Президентимиз Ислам Каримов юритаётган сиёсатнинг устувор йўналишларидан эканини алоҳида таъкидладилар.

Бу борадаги вазифаларни ҳаётга изчил татбиқ этиш мақсадида ёшларга оид давлат сиёсатининг ҳуқуқий асослари шакллантирилди. Яъни, мустақиллик йилларида юртимизда ушбу йўналишда юзга яқин қонун ва бошқа меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари» ва «Таълим тўғрисида»ги қонунлар, Қадрлар тайёрлаш Миллий дастури ҳамда Мактаб таълимининг ривожлантириш Давлат умумийлиги дастури ва шу йўналишдаги бошқа меъёрий ҳужжатларда белгиланган вазифалар босқичма-босқич ижро этилаётгани ўз самарасини бе-

раёттир. Юртимизда кўплаб лицей, коллеж ва мактаблар, спорт иншоотлари барпо этилди, мавжудлари тубдан таъмирланди, замонавий жиҳозлар билан таъминланди. Янги миллий таълим стандартлари, дарслик ва ўқув қўлланмалари яратилди. Амалга оширилаётган ана шундай изчил ислохотлар туфайли ёшларнинг билими ва ҳуқуқий маданияти тобора юксалмоқда. Йигит-қизларимизнинг миллий ва халқаро миқёсдаги танловлар, фан олимпиадалари ва спорт мусобақаларидаги фаоллиги йилдан-йилга ошиб бораёттир.

Юртимизда вояга етмаганларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг ўзига хос институционал тизими шаклланди, айниқса, эътиборлидир. Бу борада

жойларда вояга етмаганлар билан ишлаш комиссиялари фаол иш олиб бораёттир. Республика болалар ижтимоий мослашуви маркази фаолияти йўлга қўйилгани ушбу йўналишдаги ишлар қўламини янада кенгайтириш ва самарасини оширишга хизмат қилмоқда. Мамлакатимизда фаолият юритаётган кўплаб жамоат бирлашмалари ҳам бу борадаги кенг қўламли лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ана шундай тузилмалардан биридир. Ёшлар ташкилотлари томонидан жойларда «Ёшлар ижтимоий хизматлари» марказлари фаолияти йўлга қўйилгани бу борада айна мудоао бўлди. Бундай марказларга ташриф буюраётган

ёшлар ўз ҳаётида учраётган муаммоларни ечиш учун тегишли маслаҳатлар олиш, қўшимча хунар ўрганиш, ҳуқуқий билимининг янада ошириш имкониятига эга бўлмоқда.

Президентимиз Ислам Каримов Конституцияимиз қабул қилинганининг 15 йиллигига бағишланган тантанали маросимда жорий йилни «Ёшлар йили» деб эълон қилар экан, ушбу йўналишда ўз ечимини кутаётган вазифаларга алоҳида эътибор қаратди. Жумладан, ёш авлод манфаатларини ҳимоялашга қаратилган ҳуқуқий базани янада мустаҳкамлаш, амалдаги қонун ҳужжатларини бугунги кун талаблари нуктаи назардан қайта кўриб чиқиш зарурлиги қайд этилди.

Шу йилнинг 7 январида қабул қилинган «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги қонун бу борадаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

Анжуманда ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисидаги қонунчиликнинг бугунги аҳоли ва истиқболи, бу борадаги ҳуқуқий базани янада такомиллаштиришда жамоат ташкилотларининг ўрнига бағишланган маърузалар тингланди.

Баҳор ХИДИРОВА,
ЎЗА мухбири

№184 Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

ҚОНУНЛАРИМИЗДА АТРОФ-МУҲИТ МУҲОФАЗАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ КОНСТИТУЦИЯСИ ИНСОН ФАОЛИЯТИ ЖАБҲАЛАРИНИНГ БАРЧА ҚИРРАЛАРИНИ УМУМЛАШГАН ТАРЗДА ҚАМРАБ ОЛГАН. УНДА СИЁСИЙ, ИЖТИМОЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ, ИҚТИСОДИЙ, АЛБАТТА, ЭКОЛОГИК МУНОСАБАТЛАР БЕВОСИТА ВА БИЛВОСИТА АКС ЭТТИРИЛГАН. ЯЪНИ КОНСТИТУЦИЯМИЗНИНГ 128 ТА МОДДАСИДАН ТЎРТТАСИ, ЯЪНИ, 50, 54, 55, 100-МОДДАЛАРИДА ИЖТИМОЙ ЭКОЛОГИК МУНОСАБАТЛАР БЕВОСИТА ТАРЗДА АКС ЭТТИРИЛГАН БЎЛСА, ҚОЛГАН 124 ТА МОДДАСИДА У БИЛВОСИТА ТАРЗДА БЕРИЛГАНДИР.

Қонуимизнинг асосий йотиғи шундаки, унда инсон ҳуқуқлари, эркинликлари, бурчлари жамоат ва давлат ҳуқуқларидан юқори, яъни устувор аҳамият касб этганлигидандир. XI боб «Фуқароларнинг бурчлари» деб номланган. Унинг 50-моддасида: «Фуқаролар атроф табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдилар», дея бевосита кўрсатиб ўтилган. Яъни Ўзбекистонда яшовчи ҳар бир шахс, у фуқаро бўладими ёки фуқаролиги бўлмайдими ёхуд чет эл фуқаросими, ўз ҳуқуқлари ва эркинликларидан фойдаланар экан, у ўзга шахс, жамоат ва давлатнинг экологик хавфсиз табиий муҳитда яшаш ҳуқуқини поймол қилмаслиги лозим. Асосий Қонуннинг 54-моддасига кўра, жамиятнинг иқтисодий негизларидан бири бўлган мулквий муносабатлар бозор иқтисодиёти қонуниятларига мос равишда эътироф этилади. Лекин мулкдорнинг ўз хоҳишича мулкни эгаллик қилиши, фойдаланиши ва уни тасарруф этиши ҳеч қачон экологик муҳитга, яъни атроф-муҳит ҳолатига зарар etkazмаслиги керак. Конституциянинг 55-моддасига мувофиқ «Ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий захиралар умумийлик бўлиқдир,

фаза қилиш соҳасидаги ҳуқуқ ва мажбуриятлари атроф табиий муҳит сифатини нормативлар билан тартибга солиш, табиий ресурслардан фойдаланишни тартибга солиш; экология экспертизаси; экологик назорат; табиатни муҳофаза қилиш таъминлашнинг иқтисодий чора-тадбирлари; фақуллода экология вазиятлари; ҳўжалик фаолияти ва бошқа йўсиндаги фаолиятга доир экология талаблари; табиатни муҳофаза қилишга доир қонунларни бузганлик учун жавобгарлик, табиатни муҳофаза қилишга оид низоларни ҳал қилиш».

Конституциямиизнинг XXI бобидан келиб чиққан ҳолда 1993 йил 2 сентябрда «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонун қабул қилинди. Мазкур Қонуннинг 1-моддасига биноан, маҳаллий вакиллик ва ижроия ҳокимияти органлари ўз ҳудудларида ижтимоий-иқтисодий, жумладан, экологик бошқаруви амалга оширадilar. Маҳаллий ҳокимияти таркибига вилоят, туман, шаҳар ҳокимликлари киритилди. Улар давлат мулки — умумийлик бойлик бўлган табиий объектларнинг давлат номидан ўз ваколати доирасида тасарруф этилишини таъминлайди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг табиатни муҳофаза қилишни жойларда амалга оширишларида уларнинг Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси бўлинмалари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва назорат инспекторлари билан ҳамкорликда ишлашлари жуда катта аҳамият касб этади. Ички ишлар, назорат инспекторлари ва адлия органлари маҳаллий ҳокимиятларга тўғридан-тўғри бўйсундилар. Шунинг учун ҳам экологик назорат бўлинмаларининг жойлардаги фаолиятлари бевосита ҳокимият мутасаддиларининг экологик дунёқарашлари ва уларнинг мазкур масала бўйича амалий ҳаракатларига боғлиқдир.

Ҳар бир шахс ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатли давлат органлари мутасасалари ёки халқ вакилларига ариза, тақлиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Бу билан агарда инсон, атроф табиий яшаш муҳитида кескин экологик ўзгаришларни пайқаб қолса, давлатнинг умумий, махсус ва функционал экологик бошқарув органлари, ҳодоват ташкилотларига, жамоат уюшмалари ёки ўзини ўзи бошқарув идораларига ариза билан чиқиши, экологик тарздаги ҳуқуқ ва мажбуриятлари атроф табиий муҳит сифатини нормативлар билан тартибга солиш, табиий ресурслардан фойдаланишни тартибга солиш; экология экспертизаси; экологик назорат; табиатни муҳофаза қилиш таъминлашнинг иқтисодий чора-тадбирлари; фақуллода экология вазиятлари; ҳўжалик фаолияти ва бошқа йўсиндаги фаолиятга доир экология талаблари; табиатни муҳофаза қилишга доир қонунларни бузганлик учун жавобгарлик, табиатни муҳофаза қилишга оид низоларни ҳал қилиш».

ҲАМКОРЛИКДАН МИННАТДОРМИЗ

МАНА, ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ ЙИЛИ ЯҚУНЛАНИБ, ЯНГИ—ЕШЛАР ЙИЛИ ҲАМ БОШЛАНДИ. КЎПГИНА ТИЗИМЛАР ҚАТОРИ ШАҲАР ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ҚЎМИТАСИ УЧУН ҲАМ ЎТГАН ЙИЛ САМАРАЛИ ЎТДИ.

Биз Ешлар йили ҳар бир оилга муваффақият ва фаровонлик келтириши, шахримизнинг гуллари ҳамда яшил бойликлари янада кўпайиб боришини тиланган ҳолда ушбу кўтулғу қунарда ўтган йили биз билан ҳамкорликда самарали фаолиятни амалга оширганги учун Тошкент шаҳар прокуратураси, шаҳар Ободонлаштириш ҳамда Архитектура ва қурилиш бош бошқармалари, «Оқшом» газеталари тахририяти, «Солиқ ва боҳона хабарлари», «Молодежь Узбекистана» газеталари, «Тошкент», «Пойтахт», «Ешлар» телерадиоканаллари, Халқ таълими вазирлиги қошидаги «БЮОЭКОСА» ешлар илмий-услубий маркази, шаҳар ўқувчилар ижодий марказига миннатдорчилик билдирамиз.

Ешларга юз мартаба сувни исроф қилмагин, дегандан кўра бир мартаба сувни қандай сарф қилишни кўрсатиб бериш керак. Сувни сарфлаш йўлини кўрсатиб бериш учун уни қандай сарфлаш кераклигини катталарининг ўзи билиши керак. Қуйида ана шу ҳусусда баҳоли-қудрат фикр юрийтишга ҳаракат қилдик. Сув таркибининг истеъмол қилувчининг саломатлигига таъсири аҳамиятлигига ҳамма билади. Сув тозаланини инсон учун аҳамияти жуда катта. Сув юзасидан жуда кўп илмий-текшириш ишлари олиб борилмоқда. Ҳаттоки, сувнинг аҳборот саклаш қобилияти бор деган ҳулосага келинмоқда. Яхши гап билан ёмон гапнинг фарқига бориши исботланди. Ота-боболаримиз сувни (ҳар қандай ичимликни) шошмасдан бир назар ташлаб секин-асталик билан бўлиб-бўлиб ичишган. Инсон тозалликка эътибор берадиган бўлса албатта устибози ва ётар жойи озода бўлмоқлиги керак. Қирларни ювиш учун ҳаддан ошмаслик керак ва сув сарфига эътибор бермоқлик зарур. Шундангина сув исрофига йўл қўймаган бўлаемиз. Қир ювишнинг янги, кам сув сарф қилинадиган замонавий усуллари жорий қилмоғимиз керак. «Техник сув» деган тушунча ҳаётимизга кириб келадиган вақт етиб келди. «Ичимлик сув» ва «техник сув»нинг фарқига боришимиз лозим бўлади.

Ушбу мақола танланган долзарб масала ечимини қидириш йўлидаги биринчи уришни бўлиб, ҳамма жаҳаларнинг камраб олмаслиги табиий ҳолдир. Нодирхон САЛИМОВ, техника фанлари номзоди, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-технология институтининг катта илмий ходими

ДОВ-ДАРАХТЛАРНИ АСРАЙЛИК

ЎСИМЛИКЛАР ЕР ЮЗИДАГИ ҲАЭТНИНГ АСОСИ ҲИСОБЛАНАДИ. САЙЁРАМИЗДА 500 МИНГДАН Ортиқ ЎСИМЛИК ТУРЛАРИ МАВЖУД БЎЛИБ, УЛАРНИНГ ТАБИАТ ВА ИНСОН ҲАЭТИДАГИ АҲАМИЯТИ ЖУДА КАТТАДИР.

Ўсимликлар биосферда моддаларнинг айланма ҳаракатида асосий роль ўйнайди. Ўсимликлар фотосинтез жараёни натижа-сида ҳаводан карбонат ангидрид газини ютиб кислород чиқаради ва органик махсулот яратди. Маълум бўлишича, бир гектар ерга эқилган дарахтлар 200 киши нафас олганда чиқарадиган СО2 газини йўқотиб, фойдали кислород газини ажратиб чиқаради.

Яшил ўсимликлар ҳавони тозалая, зарарли чанг зарраларини ўзида ушлаб қолиш ҳусусиятига эгадир. Бу борада дарахтларнинг ҳиссаси жуда катта ҳисобланади. Бундан ташқари дарахтлар шаҳарларда, ҳусусан пойтахтимизнинг кўчалари, боғлари, оромгоҳларига чирой бериш билан бир қаторда кишига эстетик завқ бағишлайди. Лекин шу қаторда дарахт ёғочидан инсон эҳтиёжи учун зарур бўлган 20 мингга яқин турли махсулотлар олинади, бу эса ўз навбатида дарахтларнинг кесилишига сабаб бўлишини ҳам таъкидлаб ўтиш жоиз. Дарахтларнинг кесилишини камайтириш ва тартибга солиш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 декабрдаги «Ўсимликлар дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонуннинг 15-моддасига мувофиқ, ўрмон фондида қирмайдиган жойлардаги дарахтларни ва буталарни кесилишга табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси орқали рўхсат берилади. Бунинг учун даставвал шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасига хат билан мурожаат қилиниши керак. Тегишли ҳулоса олингандан сўнг масала ҳал бўлади. Дарахтларни кесиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 28 октябрдаги 508-сонли қарорига белгиланган бўлиб, махсус рўхсатнома расмийлаштирилиб, тегишли тўловларни бажаргандан кейин қўмида розилик беради. Акс ҳолда дарахтларнинг рўхсатсиз кесилишини амалга оширганлар маъмурий жавобгарликка тортилади ва ҳатто etkazилган зарар миқдори энг кам иш ҳақининг 100 бараваридан ошса Жиноий Кодекснинг 198-моддасига кўра жиноий жавобгарликка тортилади.

Оммавий аҳборот воситалари орқали экологларимизнинг тушунтириши, ташвиқот ишларига қарамая, ўсимлик дунёсига бўлган ёмон муносабатлар ҳали ҳам учраб турибди, бу аҳоли томонидан қўмитамизга ўринли шикоятларнинг келиб тушишига сабаб бўлмоқда. Одамлар дарахтларнинг бесабаб кесилишига ачинади, қўмига кўнгирок қилишади, ўзлари келишади ёки хат ёзиб мурожаат қилишади. Шу асосда қўмитанинг давлат ноэирлари томонидан ушбу ҳолат жойига чиқиб ўрганилади ва тегишли чора-тадбирлар қўрилади. Бунга мисол қилиб айтиш мумкинки, Миробод тумани, Иноқобод 4-тор қўчасида дарахтларнинг рўхсатсиз кесилиши аниқланди ва etkazилган зарар миқдори энг кам иш ҳақининг 100 бараваридан ошганлиги сабабли жиноий ишни қўзғатиш учун Тошкент шаҳар прокуратурасига керакли ҳужжатлар юборилди.

Хурматли ҳамшаҳарлар, шахримизнинг чиройига чирой қўшиб турган дарахтларнинг nobуд бўлишига йўл қўймайлик. Баҳром ЭШҚУВВАТОВ, давлат ноэири. Бехзод ХАТАМОВ, 1-тоифали мутахассис

«Камолот» МЕХРГА ЙЎҒРИЛГАН ТАДБИР

ЕШЛАРНИ ҲАР ТОМОНЛАМА ҚЎЛЛАБ-ҚЎВВАТЛАШ МАҚСАДИДА ИШ ОЛИБ БОРАЁТГАН «КАМОЛОТ» ЕИХ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ КЕНГАШИ ТОМОНИДАН ЯНА БИР ХАЙРЛИ ИШГА ҚЎЛ УРИЛДИ.

Янги — Ешлар йилининг илк ойда пойтахтда яшайдиган ногирон, юрولмайдиган, тақдир тақозиси билан бирон нуқсон билан туғилиб меҳр-муҳаббатга муҳтож бўлиб яшаётган болажонлар кўнглини кўтариш мақсадида камолотчилар уларнинг уйларига ташриф буюрдilar.

«Меҳр — 16 йил ичида» шори остида ўtkazилган ушбу тадбирда аввало Мирзо Улуғбек туманида яшовчи Исроомжон ҳамда Камола Зокирова-лар ҳолидан хабар олинди. Етакчилар кенгаши аъзолари уларни Ешлар йили билан муборақбод этиб, шеър ва кўшиқлар, чиройли суҳбат қўриб болажонларга яхши кайфият улашдилар, байрам совғаларини топшириб, уларнинг кўнглини кўтардилар. Шундан сўнг Учтепа туманидаги «Шафтолитор» маҳалласида бўлишиб, маҳалла оқсоқоли Қодирбек Йўлдошбеков бошчилигида беш-олта ногирон фарзандлари бор хонадонларда бўлишиб, ширин сўз, совға-салом билан уларга меҳр-оқибат қўрсатиб кўнглилларида илиқлик уйғотдилар.

Бу ишимиздан маҳалладаги нуруний отахонлар ҳам жуда хурсанд бўлишди. — дейди тадбир иштирокчиси Соҳибжон Ибрагимов. — Ўқиб ва ишларимизда омадлар тилаб, келажакда яхши инсон бўлиб вояга етишимизни тилаб дуолар қилишди. Албатта бундай руҳлантириш бизни янада яхшироқ ишлашга, имкон қадар ёрдамга муҳтож ҳар бир инсонга кўмак беришга қаҳиради.

Пойтахтдаги ўн битта туманда фаоллик билан ўtkazилган тадбирда «Камолот» ЕИХ Тошкент шаҳар бўлими етакчилар кенгаши аъзолари Хуршид Миржамолов, Нодира Муротова, Баҳром Файзиқўжаев, Ферузбек Санадов, Отабек Муродов ва Соҳибжон Ибрагимовлар кўнгли ўқсик болажонларга кизикарли томоша, ўйин-қўлгу, Янги йил совғаларини улашиб улар кўнглига ёрўғлик олиб кирдилар, инсон эртаси учун ишонч билан ҳаракат қилишига умид уйғотдилар.

Савоб ишдан миннатдор нигоҳлар уларни янада эзгулик сари йўлласа ажаб эмас. (Ўз муҳбиримиз)

Санъат

МУЗЕЙ БАРПО ЭТИЛАДИ

МАМАКАТИМИЗДА ҚЎҒИРҚОҚСОЗЛИК САНОАТИ ҲАМ РИВОЖЛАНИБ БОРМОҚДА. ҲУНАРМАНДИЛИК ЙЎЛИ БИЛАН ЯРАТИЛАётган МИЛЛИЙ ҚЎҒИРҚОҚЛАР КИЧИКТОЙЛАР ЭСТЕТИК ТАРБИЯСИДА МУҲИМ ОМИЛ БЎЛИБ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА.

«Зумрад ва Қиммат», «Олтин балиқ», «Хўжа Нарсриддин», «Ур тўқмоқ», «Тилла тарвуз» каби эртак қаҳрамонлари қўғирқоқлар тисолида ижод қилингани ҳам бу кўҳна санъатнинг оммалашиб бораётганидан далolat бериб турибди. Тошкентда ташкил этилган мактабгача таълим соҳасида фойдаланишга мўлжалланган қўғирқоқлар кўргазмасида бу каби экспонатлардан талайгинаси намойиш қилинди. «Учинчи минг йилликнинг бола-си» дастурида мавжуд бўлган эртак қаҳрамонларига бағишланган қўғирқоқлар кўпчилик эътиборини ўзига тортиди.

Ушбу экспозиция асосида қўғирқоқлар музейини барпо этиш кўзда тутилди.

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИКДА

ТОШКЕНТ МУСИҚАЛИ КОМЕДИЯ ТЕАТРИ ТАШКИЛ ТОПГАНИГА 35 ЙИЛ БЎЛДИ. ҲИЗМИТИ ШУ ИЖОДИЙ ФАОЛИЯТИ ДАВОМИДА ТЕАТР КЎПЛАБ ҚЎВНОҚ СПЕКТАКЛАРНИ МУҲЛИСЛАРГА ТАҚДИМ ЭТДИ.

Бу ерда саҳна юзини кўрган ўзбек оперетта асарлари ҳам жамоа репертуаридан мустаҳкам ўрин олди. Таниқли композитор Эмрар Солиҳовнинг «Оқпар» асари постановка қилинганига 30 йилдан ошди.

Театр ўзининг навбатдаги 35-ижодий мавсумини мазкур ижодкорнинг Хўжа Нарсриддинга бағишланган «Қария ошиқ» деб номланган опереттаси билан бошлади.

Мавсум давомида болалар учун ёзилган спектакллар ҳам намойиш қилинади.

Ўзбек композиторларидан Алишер Икромов, Анвар Эргашев каби таниқли ижодкорлар театр буюртмаси билан янги постановкалар устида иш олиб бормоқдалар.

ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛ ДОИРАСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ЕШЛАР ТЕАТРИ ТОМОНИДАН САХНАЛАШТИРИЛАётган СПЕКТАКЛАР МАЗМУН-МОҲИЯТИ БИЛАН ТОМОШАБИЛАРДА ҚИЗИҚИШ УЙҒОТМОҚДА. ЭНГ ЯХШИ ПОСТАНОВКАЛАР ЭСА ГАСТРОЛ ДАСТУРЛАРИДАН ЎРИН ОЛМОҚДА.

Алишер Навоийнинг «Қуш тили» асари асосида сахналаштирилган спектакль эса халқро фестивалда яхши баҳо олди.

Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида уюштирилган бу ижодий кўрикка тақдим қилинган мазкур постановканинг юзага келишида «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» ҳамгармаси, «Росзарубежцентр» жамоаси савий-ҳаракат кўрсатди. Акбар АЛИЕВ

Мулоҳаза СУВНИ ИСРОФ ҚИЛМАСЛИК ЙЎЛЛАРИ

ЭКОЛОГИЯ ҲАҚИДА ГАПИРИЛГАНДА АЛБАТТА ГАП БИРИНЧИ ГАЛДА СУВДАН БОШЛАНАДИ. «СУВ ОЛДИНИ ДАВРЛАРДА ТОЗА БЎЛАДИ», «АРИҚЛАРДА ТЎЛИБ СУВ ОҚАДИ» ДЕГАН ГАПЛАРНИ КЎП ЭШИТАМИЗ. САВОЛНИ ҲИМИЗДАН БОШЛАСАК ТЎҒИРОҚ БЎЛАР ЭДИ.

Олиб борилмоқда. Ҳаттоки, сувнинг аҳборот саклаш қобилияти бор деган ҳулосага келинмоқда. Яхши гап билан ёмон гапнинг фарқига бориши исботланди. Ота-боболаримиз сувни (ҳар қандай ичимликни) шошмасдан бир назар ташлаб секин-асталик билан бўлиб-бўлиб ичишган. Инсон тозалликка эътибор берадиган бўлса албатта устибози ва ётар жойи озода бўлмоқлиги керак. Қирларни ювиш учун ҳаддан ошмаслик керак ва сув сарфига эътибор бермоқлик зарур. Шундангина сув исрофига йўл қўймаган бўлаемиз. Қир ювишнинг янги, кам сув сарф қилинадиган замонавий усуллари жорий қилмоғимиз керак. «Техник сув» деган тушунча ҳаётимизга кириб келадиган вақт етиб келди. «Ичимлик сув» ва «техник сув»нинг фарқига боришимиз лозим бўлади.

Ушбу мақола танланган долзарб масала ечимини қидириш йўлидаги биринчи уришни бўлиб, ҳамма жаҳаларнинг камраб олмаслиги табиий ҳолдир. Нодирхон САЛИМОВ, техника фанлари номзоди, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-технология институтининг катта илмий ходими

Оқоридаги тавсияларимизга амал қилинса сув сарфи бирмунча камайди. Ошхонадаги пала-партишлик албатта салбий оқибатларга олиб келади. Уй бекаларимизнинг экологик маданиятини узлуксиз ошириб бормоғимиз ҳаммамизнинг вазифамиздир. Ортимизда ҳовлига сув сепиш билан оила аъзолари ва меҳмонлар учун кун иссиқ вақтларда ёқимли шариот яратишга ўрганилган. Чунки сув ариқларимизда шарқираб оқиб турган. Ундан ҳовлига сув сепишда ва экинларни сўғоришда фойдаланилган. Ариқларда сувнинг оқиши ва ҳовлига сепилган сув экологик шароитни яхшилашга омил бўлган. Инсонларнинг саломатлигини яхшилаб, кайфия-

